

EL LLENGUATGE

No trepitgeu la gespa

Un dels fets més divulgats del diferent ús que fan el català i el castellà de certs temps verbals és el que fa el castellà de l'infinitiu —especialment en oracions negatives— amb valor d'imperatiu, ús que és estrany al català. On el castellà diu «No pasar por la via» el català diu *No passeu per la via*. Però, és clar, que aquest ús divergent sigui un fet molt divulgat no vol dir que sigui conegut de tothom.

Ja el va posar en relleu el gramàtic Cèsar August Jordana en el seu utilíssim treball *El català i el castellà comparats*, publicat ara fa justament cinquanta anys (Editorial Barcino), del qual sempre hem recordat aquest breu paràgraf: «Tampoc no hem d'emprar els catalans l'infinitiu com un imperatiu. *Chicas, no CORRER!* s'ha de traduir per *Noets, no CORREU!*» I, en el transcurs de cinquanta anys, no es pot pas dir que aquesta observació no s'hagi repetit una bona colla de vegades, en tota mena d'ocasions i amb els exemples més variats. Però, malgrat tot, encara no ha arribat a la coneixença de tothom.

Efectivament, acabem de veure, en un centric espai urbà de Barcelona, un cartell plantat a la gespa que envolta un grup escultòric, i que diu, literalment, «No trepitjar la gespa». L'advertiment ens sembla certament molt adequat —quina tristesa, els espais verds «teòrics» de Barcelona!—, però és tanmateix ben de doldre que hagi estat redactat supeditant-se, encara una altra vegada, a la construcció pròpia del castellà. És segur —hi posariem la mà al foc— que qui ha redactat el text d'aquest cartell, en el seu llenguatge habitual i espontani diu, tot naturalment, *No trepitgeu la gespa, No entreu sense permis, No obriu la finestra*, sense que pensi a utilitzar l'infinitiu, però en el moment en què ha d'escriure, tal com passa a tants i tants catalans, perd l'espontaneïtat i no ho sap fer sinó calcant la sintaxi del castellà. I el fet és, com hem dit, molt lamentable, perquè el seu advertiment constitueix una lliçó permanent de català incorrecte, que cada dia tenen ocasió de veure i d'assimilar milers i milers de ciutadans. Per això ens ha semblat que esqueia de repetir una vegada més la lliçó del vell mestre Jordana, que caldria que arribés a la coneixença de tots els qui s'han de responsabilitzar de la redacció d'avisos, advertiments, etc., adreçats al públic.

Albert Jané